

29. 1. 2008

ID: 52846

Užívání nemovitosti a bezdůvodné obohacení

Pro potřebu finančního vyjádření náhrady za získané bezdůvodné obohacení je rozhodný stav nemovitosti v době, kdy byl tento vztah založen a nikoli stav pozdější.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 1504/2005, ze dne 29.11.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce M. H., zastoupeného advokátem, proti žalovanému D., d. p. ch. v. a s., zastoupenému advokátem, o zaplacení částky 188.522,- Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro P. pod sp. zn. 21 C 677/98, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v P. ze dne 31. března 2005, č. j. 22 Co 541/2004-222, tak, že rozsudek Městského soudu v P. ze dne 31. března 2005, č. j. 22 Co 541/2004-222, se ve výroku, jímž byl změněn rozsudek Obvodního soudu pro P. ze dne 29. června 2004, č. j. 21 C 677/98-196, tak, že byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 188.522,- Kč s 12 % úrokem z prodlení od 11. června 1999 do zaplacení, zrušuje a v tomto rozsahu se vrací věc Městskému soudu v P. k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobce se po žalovaném domáhal zaplacení 260.000,- Kč s příslušenstvím představujících bezdůvodné obohacení, které žalovaný na jeho úkor získal v období od 1. 5. 1995 do 23. 7. 1997 bezplatným užíváním objektu s nouzovým číslem 114 na pozemku par. č. 4400, zapsaného v katastru nemovitostí pro katastrální území D., obec hlavní město P. (dále též „předmětná budova“, resp. „budova“ nebo „nemovitost“).

Obvodní soud pro P. rozsudkem ze dne 29. června 2004, č. j. 21 C 677/98-196, uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do tří dnů od právní moci rozsudku částku 260.000,- Kč s 12 % úrokem z prodlení od 11. 6. 1999 do zaplacení a na náhradě nákladů řízení částku 165.075,- Kč (výrok I.), žalobu o zaplacení 21 % úroku z prodlení z částky 260.000,- Kč od 25. 7. 1997 do 10. 6. 1999 a 9 % úroku z prodlení z této částky od 11. 6. 1999 do zaplacení zamítl (výrok II.) a rozhodl o nákladech řízení státu a vrácení soudního poplatku (výrok III. a IV.). Jeho v pořadí první žalobě vyhovující rozsudek ze dne 30. května 2000, č. j. 21 C 677/98-37, Městský soud v P. usnesením ze dne 28. června 2001, č. j. 53 Co 371/01-69, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V pořadí druhý ve věci vydaný rozsudek ze dne 18. prosince 2001, č. j. 21 C 677/98-97, jímž soud prvního stupně žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci částku 260.000,- Kč s 21 % úrokem z prodlení od 18. 4. 1998 do zaplacení, žalobu o zaplacení úroku z prodlení z žalované částky za období od 25. 7. 1997 do 17. 4. 1998 zamítl a rozhodl o nákladech řízení, odvolací soud usnesením ze dne 2. prosince 2002, č. j. 53 Co 202/2002-123, zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Na základě provedeného dokazování soud prvního stupně zjistil, že otec žalobce O. V. a žalovaný uzavřeli v roce 1992 dohodu o vydání předmětné budovy podle zákona č. [87/1991](#) Sb.; vlastnické právo otce žalobce k předmětné budově bylo zapsáno do katastru nemovitostí dne 2. 7. 1997 s právními účinky ke dni 4. 1. 1993. Otec žalobce zemřel dne 16. 7. 1997 a žalobce z dědictví po něm nabyt do vlastnictví předmětnou budovu a spornou pohledávku za žalovaným (viz. usnesení Obvodního soudu pro P. ze dne 28. 4. 1999, č. j. D 187/98-72, a ze dne 19. 6. 2003, č. j. 26 D 435/2003-104). Žalovaný budovu užíval jako sklad obalů a surovin pro chemickou výrobu a služby - čistírenství a prádelnictví nepřetržitě od roku 1968 do 24. 7. 1997, kdy ji žalobci předal a odevzdal

mu klíče. Žalovaný po uzavření dohody o vydání věci jednal v roce 1992 s otcem žalobce o pronájmu budovy a pozemku a byl mu ochoten platit nájemné 120.000,- Kč ročně. K uzavření smlouvy nedošlo. Výměra užitné podlahové plochy budovy užívané žalovaným byla 275,22 m², z toho 221,16 m² bylo užíváno jako sklad a 54,06 m² jako kanceláře. Ve smyslu vyhlášky hlavního města P. č. 41/1994 nebyla výše nájemného z nebytových prostor v obvodu městské části P. omezena. Usnesením č. 20 ze dne 24. 1. 1996 schválila rada městské části P.s účinností ode dne 1. 3. 1996 cenovou mapu pro nebytové prostory v Praze, která platila až do své aktualizace dne 1. 1. 1998. Obvyklá cena nájemného za obdobné nebytové prostory užívané žalovaným činila podle závěrů soudní znalkyně R. K., obsažených ve znaleckém posudku vypracovaném dne 2. 1. 2004, v daném místě a čase částku 580,- Kč za 1 m² ročně. Při posouzení výše obvyklého nájemného znalkyně vycházela z předpokladu, že první nadzemní podlaží budovy, která sice v době vypracování znaleckého posudku byla v havarijním stavu, je dispozičně členěno na tři sklady a předsíní s dřevěným schodištěm do podkroví, sprchu, šatnu a kancelář; v podkroví jsou umístěny kanceláře. Z takto zjištěného skutkového stavu věci soud prvního stupně dovedl, že žalovaný se užíváním nebytových prostor bez právního důvodu na úkor právního předchůdce žalobce a žalobce bezdůvodně obohatil ve smyslu § 451 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, v platném znění (dále jen „obč. zák.“) a je povinen takto získané bezdůvodné obohacení vydat (§ 456 obč. zák.). Výši bezdůvodného obohacení za období od 1. 5. 1995 do 30. 6. 1997 vyjádřil částkou 345.860,- Kč s přihlédnutím k obvyklému nájemnému za obdobné nebytové prostory v daném místě a čase. Při vázanosti žalobním požadavkem žalobě vyhověl (námitku promlčení uplatněnou žalovaným neshledal opodstatněnou).

K odvolání žalovaného Městský soud v P. rozsudkem ze dne 31. března 2005, č. j. 22 Co 541/2004-222, rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku I. změnil tak, že žalobu do částky 188.522,- Kč s 12 % úrokem z prodlení z této částky od 11. 6. 1999 do zaplacení zamítl, jinak jej v tomto výroku, tj. do částky 71.478,- Kč s 12 % úrokem z prodlení z této částky od 11. 6. 1999 do zaplacení, potvrdil; současně rozhodl o nákladech řízení účastníků před soudy obou stupňů a o nákladech řízení státu. Odvolací soud po zopakování dokazování listinnými důkazy (korespondencí vedenou mezi žalovaným na straně jedné a otcem žalobce a P. v. na straně druhé z 25. 5. a 8. 6. 1992 a 11. 8. 1994, znaleckými posudky z oboru stavebnictví a ekonomika vypracovanými 28. 3. 1994 Ing. B. S. a 15. 7. 1998 V. V.) a doplnění dokazování výsledkem svědka P. M. a znalkyně R. K. zjistil, že žalovaný v červnu a srpnu 1994 upozorňoval P. v., že předmětná budova není používána, spotřeba v ní je nepatrná a že bude vyklizena a předána. Zatímco při prohlídce uskutečněné znalcem Ing. B. S. dne 26. 3. 1994 se v přízemí předmětné budovy nacházely vstupní chodba se schodištěm do podkroví, kancelář, kotelna ústředního topení, sprchový kout, splachovací záchod a dvě dílenské prostory a v podkroví dvě kanceláře a sprchový kout, znalec V. V. po ohledání budovy v červnu 1998 popsal stav budovy ve znaleckém posudku vypracovaném za účelem stanovení její ceny k červenci 1997 pro potřeby dědického řízení tak, že neměla elektroinstalaci, rozvod vody, kanalizaci ani bleskosvod, nebyly v ní schody do podkroví (původní vybavenost v sociálním zařízení byla zřejmě též odstraněna). Z výpovědi svědka P. M., který byl v letech 1976 až 2001 předsedou žalovaného družstva, odvolací soud zjistil, že na počátku devadesátých let byla budova ve velmi špatném stavu a žalovaný ji nevyužíval. Ostrahu nemovitosti zajišťoval zaměstnanec S. M. Svědek byl v budově naposledy v roce 1993, v tu dobu měla poničené schodiště a omítky, špatnou elektroinstalaci, neměla okapy a zatékalo do ní. Z výsledku znalkyně R. K., která vypracovala znalecký posudek nařízený soudem prvního stupně, odvolací soud zjistil, že prohlídku předmětné budovy uskutečnila dne 7. 12. 2003 za přítomnosti žalobce, který jí podal informace o stavu nemovitosti v letech 1995 až 1996; jiné informace neměla, neboť k nemovitosti neexistuje žádná dokumentace. Při prohlídce byly patrné stopy barev a označení schodiště, které již neexistovalo. Za předpokladu, že v budově v rozhodném období nebyla elektroinstalace, rozvod vody, kanalizace ani bleskosvod (a původní vybavenost v sociálním zařízení byla odstraněna), nejsou v ní schody do podkroví a nemá žádné další vybavení, lze předpokládat, že mohlo být užíváno pouze přízemí budovy o užitné ploše 221,16 m², ovšem s výjimkou skladu o ploše 81,54 m², který je bez oken. Užívání části předmětné budovy o ploše 139,64

m² odpovídá reálné nájemné (tj. nájemné odpovídající částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase za užívání obdobných nebytových prostor) ve výši 230,- Kč za 1 m² ročně. Na základě těchto zjištěných skutečností odvolací soud především přisvědčil soudu prvního stupně, že nárok žalobce není promlčen a že žalovaný získal na úkor žalobce (resp. právního předchůdce žalobce) bezdůvodné obohacení tím, že užíval nebytové prostory v předmětné budově, ač mu k nim nesvědčil žádný titul (§ 451 a § 456 obč. zák.). Budova byla přístupná pouze jemu, měl ji pod uzamčením a záleželo jen na něm, zda ji bude fakticky užívat či nikoli. Se soudem prvního stupně se však neshodl v otázce určení výše získaného bezdůvodného obohacení, které je žalovaný povinen žalobci vydat (§ 458 odst. 1 obč. zák.). Rozhodným pro závěr o jeho výši považoval stav budovy v roce 1997, jak byl ve znaleckém posudku popsán znalcem V., který se nejvíce přibližuje rozhodnému období. Z. R. K. původní znalecký posudek zpracovala jen na podkladě údajů poskytnutých jí žalobcem, který devastaci budovy připouštěl. Rovněž svědci F. a K. shodně vypověděli, že budova byla od roku 1993 či 1994 opuštěná a fakticky neužívaná. Odvolací soud dospěl k závěru, že po roce 1994 došlo v důsledku jejího opuštění k takové devastaci, že oproti stavu, který je zřejmý ze znaleckého posudku znalce Ing. S., budova v roce 1997 neměla elektroinstalaci, rozvod vody, kanalizaci ani bleskosvod (původní vybavenost v sociálním zařízení byla odstraněna). S přihlédnutím k tomuto stavu budovy, možnosti užívat jako skladový prostor pouze její část o ploše 139,64 m² a k obvyklému nájemnému odvolací soud dovedl, že žalovaný získal na úkor právního předchůdce žalobce a posléze žalobce v období od 1. 5. 1995 do 23. 7. 1997 bezdůvodné obohacení ve výši 71.478,- Kč.

Proti výroku rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé, podal žalobce dovolání; jeho přípustnost opřel o § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. Odvolacímu soudu vytkl, že při vyčíslení bezdůvodného obohacení získaného v období od 1. 5. 1995 do 23. 7. 1997 vycházel z nesprávné úvahy, že rozhodným je stav nemovitosti v roce 1997, jak byl zjištěn znalcem V. V. a popsán v jeho znaleckém posudku ze dne 15. 7. 1998. Žalobce je naopak přesvědčen, že rozhodným je stav budovy, který bezprostředně předcházela období, v němž byla budova žalovaným bez právního důvodu užívána (tomu odpovídaly rozsah a kvalita užívání budovy žalovaným). Tento stav vyplývá ze znaleckého posudku Ing. Stibora z roku 1994, z něhož vycházela při vypracování znaleckého posudku dne 2. 1. 2004 soudem ustanovená znalkyně R. K.). Případné zhoršení stavu budovy po ukončení jejího užívání žalovaným, resp. během doby, po kterou mohl jedině žalovaný budovu užívat, nemůže jít k tíži žalobce. Za nepřijatelnou považuje kalkulaci výše bezdůvodného obohacení podle zhoršeného stavu nemovitosti. Má zato, že žalovaný k užívané budově, nepřístupoval s péčí řádného hospodáře. Vyplývá to z výslechu svědka P. M. (bývalého předsedy a stávajícího člena představenstva žalovaného), který uvedl, že budova byla z hlediska údržby žalovaným opomíjena. Prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 3 o. s. ř. žalobce namítl, že zjištění stavu budovy, z něhož odvolací soud vyšel při určení výše bezdůvodného obohacení, nemá oporu v provedeném dokazování. Rozebírá výhrady k použitelnosti znaleckého posudku znalce V. V. pro vyčíslení bezdůvodného obohacení. Polemizuje se skutkovým závěrem odvolacího soudu, že budova ve stanoveném období neměla elektroinstalaci, rozvod vody, kanalizaci a bleskosvod, nebyly v ní schody do podkroví a žádné další vybavení. Namítá, že odvolací soud pominul významné skutečnosti vyplývající z obsahu spisu, a to že žalovaný (sice s klesající tendencí) spotřebovával elektrickou energii až do 10. 4. 1997 a že odběr vody žalovaný odhlásil až 17. 12. 1996. Nevyhodnotil správně výslechy svědků F. a K., z nichž vyplývá způsob a rozsah užívání budovy žalovaným. Připomíná, že ani žalovaný netvrdil, že budova byla zdevastována v tom rozsahu, z jakého vycházel odvolací soud. Z uvedených důvodů žalobce navrhl rozsudek odvolacího soudu v napadeném rozsahu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se ztotožnil se skutkovými i právními závěry odvolacího soudu.

V řízení o dovolání bylo postupováno podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění před 1. 4. 2005 - dále jen „o. s. ř.“ (srovnej článek II bod 3. obsahující přechodná ustanovení

zákona č. [59/2005](#) Sb., kterým byla provedena novela občanského soudního řádu).

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou - účastníkem řízení, za splnění podmínky advokátního zastoupení dovolatele (§ 240 odst. 1 a § 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), a že je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., se zaměřil na posouzení otázky, zda je též důvodné.

Podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně jejich obsahového vymezení dovolatelem. Z § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. vyplývá povinnost dovolacího soudu přihlídnout k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a / a b/ a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; jejich existence nebyla v dovolání (podle obsahového vyličení dovolacích námitek) tvrzena a ani z obsahu spisu nevyplývá.

Prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. napadl žalobce správnost závěru odvolacího soudu, že pro určení výše bezdůvodného obohacení získaného v období od 1. 5. 1995 do 23. 7. 1997 je rozhodný stav nemovitosti v roce 1997. Nastolil tedy k dovolacímu přezkumu posouzení otázky, ke kterému okamžiku je třeba v daném případě posuzovat stav nemovitosti při vyčíslení bezdůvodného obohacení.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu určil sice správně, ale nesprávně ji vyložil, případně ji na zjištěný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle § 451 odst. 1 obč. zák. kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení bezdůvodným obohacením je mimo jiné majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu. Podle § 456 obč. zák. předmět bezdůvodného obohacení se musí vydat tomu, na jehož úkor byl získán. Podle § 458 odst. 1 obč. zák. musí být vydáno vše, co bylo nabyto bezdůvodným obohacením. Není-li to dobře možné, zejména proto, že obohacení záleželo ve výkonech, musí být poskytnuta peněžitá náhrada.

Plnění bez právního důvodu je jednou ze skutkových podstat bezdůvodného obohacení spočívající v tom, že mezi zúčastněnými osobami chybí od počátku právní vztah, který by zakládal právní nárok na předmětné plnění; o obohacení jde tehdy, dostalo-li se takovým plněním majetkové hodnoty tomu, komu bylo plněno, takže v jeho majetku došlo buď ke zvýšení aktiv nebo ke snížení pasiv, případně se jeho majetkový stav nezmenšil, ač by se tak za běžných okolností stalo. Příkladem plnění bez právního důvodu je užívání cizí věci (tedy i nebytového prostoru) bez smlouvy o nájmu či jiného titulu opravňujícího užívat cizí věc. V tom případě vzniká prospěch tomu, kdo realizuje uživatelská oprávnění, aniž by za to platil úhradu a aniž by se jeho majetkový stav zmenšil o prostředky vynaložené v souvislosti s právním vztahem, který zakládá právo věc užívat. Protože takový uživatel není schopen spotřebované plnění v podobě výkonu práva užívání cizí věci vrátit, je povinen nahradit bezdůvodné obohacení peněžitou formou. Majetkovým vyjádřením tohoto prospěchu je peněžitá částka, která odpovídá částkám vynakládaným obvykle v daném místě a čase na užívání obdobné věci i s přihlédnutím k druhu právního důvodu (smluvního typu či věcného práva k věci cizí), kterým se zpravidla právo užívání věci vzhledem k jeho rozsahu a způsobu zakládá; nejčastěji jde o nájemní smlouvu, kdy se výše náhrady poměruje s obvyklou hladinou nájemného, které by byl nájemce za obvyklých okolností povinen plnit, užíval-li by věc na základě platné nájemní smlouvy (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 3. 2001, sp. zn. 25 Cdo 845/99, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, vydávaném nakladatelství C. H. Beck - dále jen „Soubor“ - ročníku 2001, svazku 3, pod č. C 314, dále jeho rozsudek ze dne 30. 11. 1999 sp. zn. 25 Cdo 2526/98, publikovaný v Soudní judikatuře pod označením SJ 17/2000, rozsudek ze dne 12. 7. 1999 sp. zn. 25

Cdo 1935/99, a rozsudek ze dne 15. 6. 1999 sp. zn. 25 Cdo 2578/98, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 53/2000).

V posuzovaném případě právní předchůdce žalobce nabyt vlastnícké právo k předmětné budově dne 4. 1. 1993. Žalovaný, který s ním smlouvu o nájmu neuzavřel, nebytové prostory v budově tudíž užíval bez právního důvodu. Jelikož za toto užívání neplatil žádnou úhradu, bezdůvodně se na úkor právního předchůdce žalobce (posléze žalobce) obohatil, neboť jeho majetkový stav se nesnížil, ač by se tak za běžných okolností (tj. při uzavření platné smlouvy o nájmu) stalo. V tomto ohledu jsou právní závěry odvolacího soudu (stejně jako soudu prvního stupně) správné (§ 451 obč. zák.) a v dovolání nebyly ani zpochybnovány. Odvolací soud rovněž v souladu se shora zmíněnou judikaturou dovolacího soudu při určení peněžité náhrady za bezdůvodné obohacení, jehož se žalovanému dostalo v podobě výkonu práva nájmu, poměřoval výši získaného bezdůvodného obohacení s hladinou nájemného obvyklého v daném místě a čase. Nelze mu však přisvědčit v tom, že za rozhodný pro potřebu vymezení obvyklého nájemného považoval stav budovy v roce 1998, který byl oproti stavu budovy v roce 1993 neporovnatelně horší a neodpovídal běžnému opotřebení. Nelze přehlédnout, že vztah z bezdůvodného obohacení mezi žalovaným a právním předchůdcem žalobce vznikl již v roce 1993; od té doby žalovaný užíval nepřetržitě nebytové prostory bez právního důvodu až do 23. 7. 1997. Pro potřebu finančního vyjádření náhrady za získané bezdůvodné obohacení proto musí být rozhodný stav nemovitosti v době, kdy byl tento vztah založen, a nikoli stav pozdější. Je nepochybné, že při řádném smluvním zajištění práva užívat nebytové prostory by účastníci smlouvy výši nájemného sjednaly v závislosti na stavu budovy v roce 1993. Uvedené platí tím spíše, že v řízení bylo prokázáno, že budova s nebytovými prostory byla výlučně v dispozici žalovaného a nikdo jiný k ní neměl přístup. Při obvyklém běhu událostí (uzavření smlouvy o nájmu) by žalovaný coby nájemce byl zavázán povinností hradit náklady spojené s obvyklým udržováním nebytových prostor a v případě ukončení nájmu (jestliže by nebylo dohodnuto jinak) by byl povinen vrátit nebytové prostory ve stavu, v jakém je převzal s přihlédnutím k obvyklému opotřebení (§ 5 odst. 3 a § 13 zákona č. [116/1990](#) Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, v rozhodném znění). Je proto bez významu (z hlediska úvah o stavu nemovitosti), že žalobce, vědom si částečného promlčení nároku, požaduje vydat plnění z bezdůvodného obohacení až od 1. 5. 1995. Tato okolnost má vliv pouze na zjištění, jaké částky by byly vynakládány v daném čase (tj. od 1. 5. 1995 do 23. 7. 1997) na nájemné, ovšem za nebytové prostory obdobné těm, které se v budově nacházely v roce 1993.

Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že se žalobci podařilo prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. zpochybnit správnost právního závěru odvolacího soudu o výši bezdůvodného obohacení. Dovolací soud proto rozsudek odvolacího soudu v rozsahu podaného dovolání zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem, odst. 3 věta třetí o. s. ř.). Dovolací soud považoval za nadbytečné zabývat se dalšími dovolacími námitkami žalobce, neboť na právní posouzení věci nemohou mít vliv.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)